

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАДИМА ГЕТЬМАНА»
Факультет управління персоналом, соціології та психології

Кафедра соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Науково-методичною радою Університету

Протокол № 2 від 29.10.2020р.

Голова НМР

А. М. Колот

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІОЛОГІЯ МОЛОДІ»

рівень вищої освіти

Перший (бакалаврський)

галузь знань

05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність

054 «Соціологія»

освітня програма

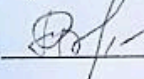
Соціальні та медіа-комунікації

тип дисципліни

вибіркова

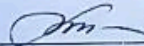
ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

 Т.В.Єрескова

ПОГОДЖЕНО:

Директор Центру менеджменту
та моніторингу якості освіти

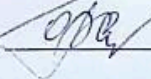
 Т.О. Фролова

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою соціології

протокол № 2 від 15.10.2020

Зав. кафедри

 О.Б.Гаєвська

Київ – 2020

Київ – 2020

Розробник(и):

Федоренко Н.І., к.соц.н., доцент, доцент кафедри соціології,
e-mail: 196819@ukr.net

Форма навчання —	Денна
Семестр —	4
Кількість кредитів ECTS —	4
Форма підсумкового контролю —	залік
Мова(и) викладання	українська

© Н.І.Федоренко, 2020

© КНЕУ, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.	10
Тема 1. Соціологія молоді як наука	10
Тема 2. Роль молоді в суспільстві. Соціалізація та соціальне почуття молоді	10
Тема 3. Ціннісні орієнтації, потреби та духовний світ сучасної молоді ...	10
Тема 4. Освітня підготовка молоді. Професійне самовизначення і професійна орієнтація молоді	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2	11
Тема 5. Молодь в сфері праці та зайнятості. Соціальна мобільність молоді	11
Тема 6. Молодіжна сім'я як предмет соціологічного дослідження	11
Тема 7. Молодіжна субкультура та контркультура в світі та в сучасній Україні	11
Тема 8. Сутність та принципи формування сучасної державної молодіжної політики. Діяльність молодіжних організацій в Україні	11
3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	12
4. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА.....	14
4.1. Основна література	14
4.2. Додаткова література	16

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Соціологія молоді» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 054 «Соціологія», спеціалізації «Соціальні та медіа-комунікації».

Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна «Соціологія молоді» спрямована комплексне ознайомлення студентів з дослідженням ролі молоді та її місця в соціальному розвитку суспільства; вивченням тенденцій зміни соціального портрету, норм, цінностей, інтересів та потреб молоді та виявленням і прогнозуванням напрямів і прогнозуванням напрямів розвитку проблем молоді в сучасному суспільстві.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Соціологія молоді» пов'язана із дисциплінами циклу професійної підготовки (наприклад, «Соціологія економіки», «Соціологія праці», «Соціологія особистості та сім'ї», «Соціологія культури та дозвілля», «Соціологія політики», «Соціологія кар'єри і лідерства»).

Метою дисципліни «Соціологія молоді» ознайомити студентів з історією становлення соціології молоді як галузевої соціологічної теорії, її предметом, особливостями соціального портрету молоді як специфічної демографічної групи.

Завдання (навчальні цілі) дисципліни: : розкрити зміст і значення соціології молоді як наукової дисципліни і навчального предмета, показати її місце в системі суспільних і гуманітарних наук; познайомити студентів з основними методологічними, методичними підходами вивчення молоді як соціальної групи; проаналізувати соціальні проблеми молоді в суспільстві, що трансформується; розкрити напрями молодіжної політики і соціальної роботи з молоддю; показати можливості соціології молоді в дослідженні молоді як особливої соціально-демографічної групи, а також межі застосування отриманих даних у формуванні молодіжної політики;

Предмет дисципліни: «Соціологія молоді» вивчає молодь як особливу соціальну групу, її роль і місце у відтворенні суспільства, вікові межі, потреби і способи діяльності, процес соціалізації молодих людей, соціально-професійну орієнтацію і адаптацію в колективі, неформальні молодіжні об'єднання і рухи з врахуванням класових, гендерних, етнічних, державних і регіональних особливостей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні результати навчання:

1. *Знання:* критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання; концептуальні наукові та практичні знання.
2. *Уміння:* поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання.
3. *Комунікація:* донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово
4. *Автономність та відповідальність:* управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальні та медіа-комунікації».

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за освітньої програмою та результати навчання за дисципліною «Соціологія молоді» подається у вигляді таблиці (табл. 1).

Таблиця 1

**Матриця компетентностей та програмних результатів навчання,
які формуються під час вивчення навчальної дисципліни у відповідності до
освітньо-професійної програми**

Шифр компетентності	Компетентності	Шифр програмних результатів	Програмні результати навчання
Загальні компетентності (ЗК)			
ЗК03	Здатність працювати в команді.	РН07	Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.
ЗК06	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	РН02	Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.
ЗК08	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	РН01	Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.
		РН08	Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.
ЗК10	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	РН04	Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку,	РН08	Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

	верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.		
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК01	Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.	РН01	Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності
СК03	Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.	РН03	Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.
СК04	Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.	РН07	Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.
СК07	Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців.	РН08	Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною «Соціологія молоді» представлена в табл. 2.

Таблиця 2

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною

Компетентності		Результати навчання			
		Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та Відповідальність
ЗК03	Здатність працювати в команді.	+		+	+
ЗК06	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.		+		+
ЗК08	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.		+	+	+
ЗК10	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	+	+		
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	+			+
СК01	Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.	+		+	
СК03	Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому.	+	+		+
СК04	Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.	+	+	+	+
СК07	Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців.		+	+	+

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальних модулів та тем	Кількість годин				
	Очна форма навчання				
	Навчальні заняття				СР С
	Лекції	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1.	-	-	-	-	-
Тема 1. Соціологія молоді як наука	2	2	-	1	6
Тема 2. Роль молоді в суспільстві. Соціалізація та соціальне почуття молоді	2	4	-	1	6
Тема 3. Ціннісні орієнтації, потреби та духовний світ сучасної молоді	2	4	-	2	8
Тема 4. Освітня підготовка молоді. Професійне самовизначення і професійна орієнтація молоді	2	4	-	2	8
Змістовий модуль 2.	-	-	-	-	-
Тема 5. Молодь в сфері праці та зайнятості. Соціальна мобільність молоді	4	4	-	1	8
Тема 6. Молодіжна сім'я як предмет соціологічного дослідження	2	4		2	8
Тема 7. Молодіжна субкультура та контркультура в світі та в сучасній Україні	2	4	-	1	8
Тема 8. Сутність та принципи формування сучасної державної молодіжної політики. Діяльність молодіжних організацій в Україні	2	4	-	2	8
Усього:	18	30	-	12	60
Підсумковий контроль, години	Залік				
Разом:					
годин	120				
кредитів	4				

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Змістовий модуль I.

Тема 1. Соціологія молоді як наука

Аналіз процесу становлення соціологічної науки про молодь. Об'єкт і предмет соціології молоді. Еволюція теоретичних підходів до вивчення молоді. Основні підходи до визначення поняття «молодь». Проблема визначення поняття «вікові межі молоді». Особливості молоді як соціально-демографічної групи. Місце і роль молоді в суспільстві як об'єкта і суб'єкта соціальних перетворень. Проблеми молоді. Молодь як об'єкт вивчення суспільних та гуманітарних наук.

Тема 2. Роль молоді в суспільстві. Соціалізація та соціальне самопочуття молоді.

Участь молоді у вирішенні важливих соціально-економічних суспільних проблем і в процесах прийняття рішень в контексті європейської інтеграції. Місце і роль молоді України в житті суспільства. Сутність процесу соціалізації молоді. Фактори, що впливають на соціалізацію молоді. Стадії процесу соціалізації, процес становлення особистості. Агенти та інститути соціалізації молоді. Радянська модель соціалізації молоді. Розбалансованість соціалізації української молоді. Сучасні тенденції соціальної мобільності молоді. Соціальна мобільність сучасної української молоді.

Тема 3. Ціннісні орієнтації, потреби та духовний світ сучасної молоді.

Ціннісні орієнтації та системи цінностей молоді, їх сутність та особливості формування. Потреби молоді як основний стимул до діяльності в інтересах саморозвитку та самовдосконалення. Ціннісні орієнтації та потреби молоді, їх роль в досягненні життєвих планів юнаків та дівчат. Вплив ціннісних орієнтацій молоді на формування їх соціально-професійних планів. Соціально-психологічний феномен духовності як інтегральний показник соціалізації особистості, формування її моральних цінностей та життєвої позиції. Соціологічні проблеми становлення громадянськості, виховання національної самосвідомості, політичної культури молоді.

Тема 4. Освітня підготовка молоді. Професійне самовизначення і професійна орієнтація молоді.

Роль та значення освіти в суспільстві, у формування особистості, її громадянських якостей, життєвої позиції. Освіта та виховання: діалектика взаємозв'язку в процесі соціалізації особистості, в підготовці молоді до соціально-професійних ролей. Освіта як соціальне явище, її мета, завдання, функції. Освіта в СРСР – досягнення та недоліки. Освіта в Україні у перехідний період. Соціальна диференціація в системі освіти. Принципи реформування освіти в Україні (безперервна система освіти). Освітні та професійні плани школярів. Традиції дослідження студентської молоді в нашій країні. Сучасні освітні мотивації студентської молоді. Ціннісні орієнтації студентів в освітньо-професійній сфері.

Змістовний модуль 2

Тема 5. Молодь в сфері праці та зайнятості. Соціальна мобільність молоді.

Розглядається праця як основний засіб задоволення потреб людини, забезпечення її життєдіяльності, особливості трудової діяльності. Аналізується економічне становище української молоді в пострадянський період. Умови адаптації молоді до ринкових відносин.

Тенденції соціального розшарування. Характерні особливості професійного самовизначення молоді.

Описуються зміни в ціннісних орієнтаціях, трудовій моралі, економічній свідомості та поведінці сучасної української молоді. Аналізується молодіжний ринок праці України та основні тенденції формування і розвитку сучасного молодіжного ринку праці України. Характеризуються статусні позиції молоді на ринку праці та описуються інноваційні професійні стратегії молоді на ринку праці. Самореалізація молоді в сфері підприємництва та бізнесу. Вторинна зайнятість молоді. Молодіжне безробіття та його соціально-економічні наслідки. Соціально-психологічні аспекти безробіття. Приховане безробіття, його причини, особливості та наслідки. Трудове законодавство України стосовно молоді. Заходи, спрямовані на вирішення проблем молодіжної зайнятості та міжнародний досвід в цьому.

Тема 6. Молодіжна сім'я як предмет соціологічного дослідження.

Місце сім'ї в системі життєвих цінностей молоді, стан та перспективи розвитку сім'ї, її структуральні особливості. Тенденції зміни історичних типів сім'ї, фактори, що впливають на її стабільність. Специфіка молодіжної шлюбності та розлучень в Україні. Міжособистісні конфлікти в сім'ї. Репродуктивні орієнтації та репродуктивна поведінка молодого подружжя в Україні. Соціально-економічні та психологічні проблеми молодого українського подружжя. Критичні концепції сучасної сім'ї.

Тема 7. Молодіжна субкультура та контркультура в світі та в сучасній Україні.

Суспільство та культура: її сфери, риси, складові, форми та різновиди. Факторна обумовленість молодіжної культури. Субкультура як засіб самоорганізації молоді. Особливості молодіжної субкультури. Функції молодіжної субкультури. Контркультурні риси молодіжної субкультури. Соціально-психологічні проблеми впливу сучасного масового мистецтва на молодь. Особливості сучасної молодіжної культури. Тенденції розвитку молодіжної культури в Україні. Культурні запити української молоді. Релігійність молоді як предмет соціологічного дослідження.

Тема 8. Сутність та принципи формування сучасної державної молодіжної політики. Діяльність молодіжних організацій в Україні

Причини та умови, що викликають необхідність проведення державою цілеспрямованої та обґрунтованої політики в питаннях молоді. Особливості та умови формування молодіжної політики. Суб'єкти формування та реалізації державної молодіжної політики, форми її здійснення. Структурні ланки державної молодіжної політики. Основні концепції державної молодіжної політики та їх характеристика. Сутність, характер і особливості діяльності молодіжних організацій в Україні. Роль і функції молодіжних організацій. Характеристика форм і методів діяльності формальних молодіжних організацій.

Теми з метою упорядкування оцінювання поточної успішності студентів зведені в 2 модулі.

Перший модуль включає питання 1-4 тем курсу.

Другий модуль складається з питань, що містяться у темах 5-9.

3. ПОРЯДОК ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Критерії оцінювання поточних результатів вивчення дисципліни

Порядок проведення семінарських занять для студентів денної форми навчання.

Системність та активність роботи студента протягом семестру оцінюється за максимальною оцінкою 100, якими оцінюється вся робота, винесена на поточний контроль.

Шкала оцінювання відповідей на семінарських заняттях становить 0-5 балів за кожне семінарське заняття (0 балів – повторне вивчення теми, 2 бал – оцінка «задовільно», 4-«добре», 5 бали – оцінка «відмінно»).

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент протягом семестру на семінарах (100 балів), розраховується на підставі реальної кількості занять, відведених згідно з навчальним планом на даний вид роботи (15 семінарів). При цьому враховуються:

для оцінки «задовільно» та «добре» – активність та рівень знань при обговоренні передбачених програмою питань, винесених на семінар;

для оцінки «відмінно» – успішність при виконанні різного роду практичних завдань, що пропонуються для виконання, а також компетенції, які повинні сформуватися у студентів під час даного виду занять (обговорення проблемного питання, кейсу, ситуаційної вправи, презентації тощо).

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Форми контролю	Максимальна кількість балів		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	Дистанційна форма навчання
Дискусія з елементами аналізу	6 x 4 бали = 24 балів		
Робота в малих творчих групах	8 x 4 бали = 36 балів		
Міні-тренінг	1 x 5 бали = 5 балів		
Семінар-конференція	2 x 5 бали = 10 балів		
Семінар - «мозковий штурм»	1 x 5 бали = 5 балів		
Контрольна (модульна) робота	2 x 10 балів = 20 балів		
Презентація і захист індивідуальних (дослідницько-аналітичних) робіт	1 x 10 балів = 10 балів		
Всього:	100 балів		

Порядок проведення контрольних (модульних) робіт для студентів денної форми навчання.

Передбачається виконання 2-х **контрольних (модульних) робіт**. Оцінка **контрольних (модульних) робіт** визначається на основі розроблених кафедрою критеріїв і становить 0-10 балів із 100, якими оцінюється вся робота студентів, винесена на поточний контроль (0-10 балів за кожний модуль).

Перше **контрольних (модульних) робіт** містить питання, що відносяться до тем 1-4, друге – до тем 5-10.

Порядок і час складання **контрольних (модульних) робіт** визначаються кафедрою, включаються до робочої програми і доводяться до студентів на початку семестру.

Критерії оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань для самостійної роботи

Написання реферату (есе) за заданою тематикою передбачає висвітлення актуальної соціальної проблеми, пояснення причин її виникнення, визначення тенденцій розвитку, а також формулювання відповідних практичних висновків.

Пошук, підбір та огляд науково-літературних джерел з дисципліни «Соціологія молоді» за заданою тематикою передбачає формування вмінь та навичок адекватного орієнтування в інформаційному просторі, селекції необхідної інформації та вміння її застосовувати в реальному житті.

Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій має на меті формування в структурі пізнавальної діяльності студента навичок щодо критичного осмислення інформації, її оцінювання відповідно до певних аксіологічних систем та подальшого використання в навчальному процесі.

Участь у наукових конференціях, круглих столах, семінарах, симпозіумах є додатковим чинником активізації пізнавальної активності студента, формування в його дидактичній культурі науково-аналітичної складової.

Контроль знань у формі заліку з дисципліни «Соціологія молоді» проводиться виключно в межах карти самостійної роботи студентів. Результати поточного та підсумкового контролю є **рівноцінними показниками рівня засвоєння студентом знань, набуття умінь та сформованості навичок**, що визначені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

Студент, який набрав за результатами поточного контролю від 0 до 20 балів (включно), вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни, передбаченої індивідуальним навчальним планом, і отримує з дисципліни незадовільну оцінку. Він має право за власною заявою опанувати цю дисципліну в наступному семестрі понад обсяги встановлені навчальним планом за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи згідно з діючими в Університеті положеннями.

Студент, який під час опанування дисципліни понад обсяги встановлені навчальним планом за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи набрав менше 60 балів (включно), вважається таким, що має академічну заборгованість.

Шкала КНЕУ, балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	відмінно	A
80 – 89	добре	B
70 – 79		C
66 – 69	задовільно	D
60 – 65		E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним	F

	графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи	
--	---	--

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА.

4.1. Основна література:

1. «Вища освіта в Україні: громадська думка студентів» – Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва, фірма «Юкрейніансоціолоджі сервіс». – 2015 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dif.org.ua/article/vishcha-osvita-v-ukraini-gromadska-dumka-studentiv>. — Назва з екрана.
2. Конспект лекцій з дисципліни «Соціологія молоді» для студентів спеціальності «Соціологія». укл.: Мачуліна І. І. – Дніпродзержинськ, ДДТУ, 2013. – 92 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/15/7-15-kl47.pdf>. — Назва з екрана.
3. «Молодь України-2015». – GfK Ukraine. – 2015 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://dsmsu.gov.ua/media/2015/12/09/5/Molod_Ukraine_block.pdf. Назва з екрана.
4. «Соціально-економічний портрет студентів». – GfK Ukraine. – 2016 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.cedos.org.ua/uk/osvita/sotsialno-ekonomichnyi-portret-studentiv-rezultaty-opytuvannia>. — Назва з екрана.
5. Социология молодежи: Учебно-методическое пособие. Факультет социологии СПбГУ. СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2004. 35 с.
6. Гнасеви́ч Н. В. Динаміка соціально-культурної орієнтації молоді / Н. В. Гнасеви́ч. — К. : Наукова думка, 1994. — 256 с.
7. Громадянська культура студентської молоді: Навч. посібник / [О. Б. Кафарська, І. І. Припхан, Л. Б. Стручкова-Гуменна; за ред. В. І. Кафарського]; Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, Прикарпатський Юридичний інститут, Львівський державний університет внутрішніх справ України. — Івано-Франківськ, 2010. — 478 с.
8. Дейнеко О. О. Соціально-професійні плани сучасного українського студентства в контексті ризик-стратегій: перспективи емпіричної розвідки / О. О. Дейнеко // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». — 2012. — № 993. — С. 168-176.
9. Майданік І. П. Українська молодь на ринках праці зарубіжних держав / І. П. Майданік. — К. : Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2010. — 176 с.
10. Малиш Л., Виноградов О. Соціальні детермінанти базових умінь та навичок української молоді / С. Оксамитна, О. Виноградов, Л. Малиш, Т. Марценюк. — К. : ВПЦ НаУКМА. — 2010. — 202 с.
11. Мельниченко А. Ціннісні виміри духовної культури студентів технічного ВНЗ у трансформаційному суспільстві / А. Мельниченко, І. Піголенко // Український соціум. — 2005. — № 1 (6). — С. 31-43.
12. Молодь на порозі самостійного життя / [Д. А. Дмитрук (кер. авт. кол.), О. О. Яременко, О. М. Балакірєва та ін.]. — К. : Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. — 166 с.
13. Молодь та молодіжна політика в Україні: соціально-демографічні аспекти/ за ред. Е. М. Лібанової. — К. : Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2010. — 248 с.
14. Молодь України у дзеркалі соціології / Заг. ред. О. Балакірєвої і О. Яременка. — К. : УІСД, 2001. — 210 с.

15. Молодь України: від освіти до праці / [С. Оксамитна, О. Виноградов, Л. Малиш, Т. Марценюк; за ред. С. Оксамитної]. — К. : ВПЦ НаУКМА, 2010. — 202 с.
16. Ніколаєвська А. М. Студентська молодь України: штрихи до морального портрету / А. М. Ніколаєвська // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Збірник наукових праць. — Харків. : ВЦ ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2002. — С. 539-542.
17. Оксамитна С. Міжгенераційна класова і освітня мобільність / С. Оксамитна. — К. : НаУКМА, Аграр Медіа Груп, 2011. — 287 с.
18. Омелянович Л. О. Тенденції і нові явища у вищій освіті і працевлаштуванні випускників / Л. О. Омелянович // Проблеми і перспективи працевлаштування випускників вищих навчальних закладів: шоста Міжнародна науково-практична конференція. — Донецьк : ДонНУЕТ. — 2011. — С. 12-17.
19. Орлова О. Цінності професії та соціально-професійні плани сучасного студентства / О. Орлова // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: Збірник наукових праць. — Харків : ВЦ ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2002. — С. 567-569.
20. Особливості зовнішньої трудової міграції молоді в сучасних умовах / О. М. Балакірева, О. О. Яременко, О. Г. Левцун та ін. — К. : Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2004. — 124 с.
21. Паніна Н. Молодь України: структура цінностей, соціальне почуття та морально психологічний стан за умов тотальної аномії / Н. Паніна // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2001. — № 1. — С. 5-26.
22. Пачковський Ю. Ціннісно-професійний контекст світоглядних орієнтацій студентської молоді (досвід українсько-польського соціологічного дослідження) / Ю. Пачковський // Український соціологічний журнал. — 2009. — № 12. — С. 79-94.
23. Скрипник Н. Є. Умови та перспективи розвитку ринку праці молоді в Україні / Н. Є. Скрипник, А. В. Майковська // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». — 2010. — Вип. 4 (3). [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.vestnikdnu.com.ua/archive/201043/27-34.pdf. — Назва з екрана.
24. Сокурянська Л. Г. Свобода у ціннісному дискурсі сучасного студентства: кількісний та якісний вимір / Л. Г. Сокурянська, О. О. Піменова // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». — 2009. — № 881. — Вип. 24. — С. 209-219.
25. Сокурянська Л. Г. Ціннісна детермінація становлення соціальної суб'єктності студентства в умовах соціокультурної трансформації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора соц. наук: спец. 22.00.04. «Спеціальні та галузеві соціології» // Л. Г. Сокурянська. — Харків, 2007, — 35 с.
26. Сокурянська Л. Г. Ціннісні засади громадянської ідентифікації сучасного українського студентства / Л. Г. Сокурянська // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». — 2010. — № 891. — Вип. 26. — С. 116-122.
27. Українське студентство у пошуках ідентичності: монографія / За ред. В. Л. Арбеніної, Л. Г. Сокурянської. — Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. — 520 с.
28. Федоренко Н. І. Інноваційні освітні технології як складова підготовки сучасного фахівця / Н. І. Федоренко // Проблеми і перспективи працевлаштування випускників вищих навчальних закладів: сьома Міжнародна науково-практична конференція. — Донецьк : ДонНУЕТ. — 2012. — С. 71-73.
29. Федоренко Н. І. Роль освіти у формуванні нової генерації молодих фахівців / Н. І. Федоренко // Соціальні виміри суспільства. Випуск 6. — К. : Інститут соціології НАН України, 2003. — С. 348-356.

30. Федоренко Н. І. Статуси вторинної зайнятості студентів в економічному просторі міста / Н. І. Федоренко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. — 2013. — № 2. — С. 142-157.
31. Федоренко Н. І. Статусні та функціональні особливості вторинної зайнятості сучасної студентської молоді / Н. І. Федоренко // Соціальні виміри суспільства. Випуск 3 (14). — К. : Інститут соціології НАН України, 2011. — С. 235-246.
32. Ціннісні орієнтації сучасної української молоді. Щорічна доповідь Президенту України, Верховній Раді України про становище молоді в Україні (за підсумками 2015 року) / Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики; [редкол.: Жданов І. О., гол. ред. колег., Ярема О. Й., Беляєва І. І. та ін.]. — К., 2016. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://dsmsu.gov.ua/media/2016/11/03/22/Shorichna_dopovid.pdf. Назва з екрана.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Головатый Н.Ф. Социология молодежи: Курс лекций / Н.Ф. Головатый. — К.: МАУП, 1999. — 224 с.
2. Головатый Н. Ф. Студент: путь к личности / Н. Ф. Головатый. — М. : Мол. гвардия, 1982. — 142 с.
3. Головаха Е. И. Жизненная перспектива и профессиональное самоопределение молодежи / Е. И. Головаха. — К. : Наукова думка, 1988. — 144 с.
4. Дейнеко А. Эмиграционные настроения студенчества Украины: векторы желаемой самореализации / А. Дейнеко // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: збірник наукових праць. — Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. — С. 548-555.
5. Добрынина В. И. Студенчество 90-х: новые тенденции и старые традиции / В. И. Добрынина, Т. Н. Кухтевич. — М. : НИИВО, 1993. — 66 с.
6. Камышев Э. В. Социальные проблемы формирования специалиста в вузе / Э. В. Камышев. — Томск : Изд-во Томского ун-та, 1984. — 241 с.
7. Константиновский Д. Работающий студент: мотивы, реальность, проблемы. Аналитические обзоры по основным направлениям развития высшего образования / Д. Константиновский, Е. Вознесенская, Г. Чередниченко. — М. : Изд-во ФИРО, Авторы. — 2009. — 72 с.
8. Лисовский В. Т. Личность студента / В. Т. Лисовский, А. В. Дмитриев. — Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1974. — 184 с.
9. Лисовский В. Т. Советское студенчество: социол. очерки / В. Т. Лисовский. — М. : Высш. шк., 1990. — 302 с.
10. Луков Вал. А. Концептуализация молодежи в XXI веке: новые идеи и подходы / Вал. А. Луков // Социологические исследования. — 2012. — № 2. — С. 21-30.
11. Луков Вал. А. Концептуализация молодежи в XXI веке: новые идеи и подходы / Вал. А. Луков // Социологические исследования. — 2012. — № 1. — С. 5-16.
12. Малышева А. А. Компетенции молодых выпускников вузов глазами работодателей / А. А. Малышева, И. В. Невраева // Известия Томского политехнического университета. — 2006. — Т. 309. — № 8. — С. 225-229.
13. Сокурская Л. Г. Академическая мобильность украинских студентов перед вызовами современного мира: риски академической эмиграции / Л. Г. Сокурская, А. А. Дейнеко // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». — 2011. — № 941. — С. 239-245.

14. Сокурская Л. Г. Студенчество на пути к другому обществу: ценностный дискурс перехода / Л. Г. Сокурская. — Х. : ХНУ им. В. Н. Каразина, 2006. — 576 с.
15. Социальная активность специалиста: истоки и механизм формирования (социологический анализ). — Харьков : Вища школа, 1983. — 215 с.
16. Социальный облик молодежи (на материалах Украинской ССР) / [А. И. Вишняк, Н. Н. Чурилов, С. А. Макеев, С. А. Войтович, Е. А. Донченко, А. В. Кучеренко, Л. Н. Чечель, А. В. Шаповалов]. — К. : Наукова думка, 1990 — 216 с.
17. Социология молодежи: учебник / [М.Ю.Попов, С.А.Гусова, Л.Г.Костюченко, С.А.Мерзаканов, В.Л.Харсеева; под ред. В.Н.Кузнецова]; — М.: Гардарики, 2007. — 335 с.
18. Федоренко Н. И. Иерархия статусов вторичной занятости студентов (на примере Киевского национального экономического университета им. В. Гетьмана) / Н. И. Федоренко // Психология. Социология. Педагогика. — 2013. — № 3. — С. 37-44.
19. Федоренко Н. И. Студент на рынке труда Украины: спрос и предложение / Н. И. Федоренко// Социально-гуманитарный вестник Юга России. — 2013. — № 3. — С. 114-129.
20. Чупров В.И. Социология молодежи: учебник / В.И.Чупров, Ю.А.Зубок. — М.: Норма: ИНФРА-М, 2011. — 336 с.